

Exclusiv: 10 sfaturi esențiale pentru tinerii debusolați de pe piața forței de muncă

Ești dezorientat de lipsa de perspective de pe piața muncii? Îți cauți fără succes un job de luni de zile? Simți că ai potențial, dar nimeni nu are nevoie de tine? 10 dintre cei mai buni specialiști în resurse umane din România îți spun acum ce poți să faci.

Realitatea.net a realizat un sondaj în rândul celor mai importanți experți HR din România, șefi ai firmelor de recrutare sau training și consultanți din Big Four, cu privire la sfatul esențial pe care l-ar da unor tineri absolvenți talentați, dar debusolați de lipsa perspectivelor de angajare.

Adrian Stanciu, managing partner, Human Synergistics: Încearcă o afacere pe cont propriu!

Sfatul meu ar fi să intre în antreprenoriat. Să încerce ceva pe cont propriu. E drept că va fi greu, poate mai greu decât într-un an fără criză, dar antreprenoriatul e mereu greu. Și cel mai mare cost, de regulă, e costul de oportunitate. Dacă oportunitățile sunt mici trebuie valorificat faptul că și costul de oportunitate e mic. Al doilea pe listă, imediat următor, ar fi să faci un MBA, din aceleași motive.

George Butunoiu, managing partner, GB Executive Search: Renunță la superficialitate!

Problema cea mai mare pentru tineriiăștia e că fac pentru ei înșiși cam același lucru pe care îl fac și ca angajați: tratează lucrurile superficial, dezordonat, dezorganizat, la întâmplare. Căutarea unui loc de muncă trebuie abordată folosind toate principiile și instrumentele de project management (asta și e, în fond): se stabilesc obiective, strategii, tactici, instrumente de lucru, metode, planuri de rezervă, alternative. Se fac liste detaliate de potențiali angajatori, cu nume exacte de firme, de persoane pe numele cărora se trimit mesajele, tabele cu datele la care a fost trimisă fiecare aplicație, către cine, ce versiune (format de CV, scrisoare, tip de text), se ține evidența răspunsurilor, se stabilesc criteriile de follow-up, dacă și când revii cu mesajul. Dacă nu ai un CV cu care știi că mergi la sigur și că destinatarii aplicațiilor vor fi impresionați și te vor chema de îndată la interviu, atunci trebuie să te pregătești de un proces lung de recrutare, cu sute de CV-uri trimise și cu o rată de răspuns de cel mult 2-3%. Cine va aborda serios procesul de căutare a propriului job va lua la fel de în serios și jobul în sine, când îl va primi. Și invers...

Dana Patrichi, managing partner, Alexander Hughes România: Nu lăsa niciodată cartea din mână!

Un singur sfat: nu lăsați niciodată cartea din mână!! Învățatul nu se termină odată cu absolvirea facultății; din contră, abia atunci începe! Până acum ați învățat să învățați și aceasta este abilitatea pe care o veți folosi cel mai mult în viață. Intrați într-o lume profesională care va cunoaște evoluții și transformări din ce în ce mai rapide, care va trece prin crize ciclice și reajustări: va trebui să fiți capabili să oferiți competențe pe măsură și un know-how adecvat, să vă ajustați, să vă dezvoltați permanent, să vă transformați, la nevoie. Aceasta nu înseamnă că nu vor mai exista specialiști sau experți, ci că va trebui să vă dezvoltați permanent, astfel încât să aduceți valoare adăugată într-o piață cu o dinamică din ce în ce mai complexă.

Ruxandra Stoian, partener HR Service, PricewaterhouseCoopers România: Începe cu un internship sau cu un job „sub pregătirea ta”

Aș propune două abordări diferite, în funcție de profilul pregătirii. Dacă am o pregătire specializată (de exemplu, inginer în petrol și gaze sau medic), aș încerca să identific un job cât mai aproape de această specializare. Chiar dacă lucrez la început ca intern într-o companie, pe o perioadă foarte

scurtă, adaug ceva relevant în CV și îmi cresc gradul de "employability", prin trecerea de la teorie la practică. În plus, de multe ori internship-ul se poate transforma în angajare. Dacă am o pregătire mai generală (de exemplu, facultatea de management), aş putea încerca și joburi oarecum "sub nivelul" pregătirii mele, care nu-mi aduc la început avantaje materiale, dar îmi oferă o poartă de intrare pe piața muncii, o experiență într-o companie mare, eventual. Și, de ce nu, m-aș alătura unei organizații non-guvernamentale unde aş avea posibilitatea să mă implic în proiecte interesante. Aș deprinde astfel abilități din sfera managementului de proiect, vânzare, negociere, lucru în echipe, poate chiar și conducerea unei mini-echipe, astfel încât să-mi maximizez șansele de angajare în viitor.

Valeria Mihăiescu, director Resurse Umane, Deloitte Balcani: Fii conectat și flexibil!

Eu i-aș sfătui pe tineri să fie conectați și flexibili, două calități care se întrepătrund. Conectați, pentru că oportunitățile nu au dispărut cu totul, iar tinerii trebuie să utilizeze cât mai multe canale sociale pentru identificarea și accesarea acestora. Fie că vorbim despre organizații studentești, despre portalurile de job-uri, despre LinkedIn, Twitter, Facebook, despre grupuri de mail, despre afișele din cadrul facultatii, sau orice altă formă de construire sau menținere a relațiilor, toate acestea pot fi surse de identificare a oportunităților de pe piața forței de muncă și de poziționare favorabilă pentru accesarea lor. Flexibili, pentru că job-ul ideal e puțin probabil să apară în această perioadă. Îi sfătuiesc pe tineri să privească pe termen lung, să acumuleze cât mai mult din job-uri poate ușor laterale dorințelor inițiale sau, dacă găsesc un domeniu atractiv, să accepte și un internship neplătit sau un salariu mai mic până când condițiile economice se îmbunătățesc. Nu în ultimul rând, flexibilitatea se poate manifesta și prin continuarea educației și amânarea intrării pe piața muncii, însă numai în cazul unei pregătiri post-universitare cu adevărat relevante, eventual internațională și în condițiile în care găsesc resursele necesare de finanțare a acestor studii.

Cristina Săvuică, managing partner Lugera & Makler: Fă-te vizibil!

Foarte important pentru tinerii absolvenți în această perioadă este să se facă vizibili. Aplicațiile directe pe site-ul angajatorului, o vizită la sediul acestuia, networking profesional și personal, transmiterea de mail-uri pe adresa de office sau pe adresa specialistului HR care face recrutarea, telefoane la sediu în vederea solicitării de informații și exprimării dorinței de a aplica, participarea activă la târgurile de joburi, la debate-uri și la workshop-uri pe teme de interes din domeniu, înscrierea în diferite programe de internship în domeniul vizat, toate acestea sunt soluții pentru a crește șansele de a găsi un job. Apelând totodată la servicii profesionale de consiliere și orientare profesională, atât tinerii absolvenți, cât și persoanele cu experiență aflate în poziția de a se reorienta profesional, vor putea înțelege dinamica pieței forței de muncă și își pot conștientiza competențele și resursele, pentru o abordare specifică a planului de carieră. Un CV ordonat, care detaliază relevant experiența de lucru, studiile, cunoștințele și abilitățile dobândite prin participarea la diferite cursuri de specializare, o scrisoare de intenție concisă și personalizată, atitudinea, dorința de a învăța și de a accepta internship-urile vor face diferența în susținerea aplicației pentru un loc de muncă.

Mihaela Perianu, managing partner, AIMS România: Nu te ghida după salariu, ci acumulează experiență

Tinerii absolvenți se află acum într-o situație destul de dificilă, sistemul de învățământ este foarte teoretic iar contextul economic nu le e deloc favorabil. E ușor să dai sfaturi din poziția unui om care, atunci când a terminat facultatea, în 1992, avea multiple oportunități de angajare pentru simplul motiv că piața muncii era foarte bună la momentul respectiv... Totuși, dacă ar trebui să dau un singur sfat tinerilor absolvenți i-aș sfătui să facă tot posibilul să-și găsească un loc de muncă pentru a obține ceva experiență, astfel încât, după ce va trece criza, să intre în faza de normalitate

economică cu ceva experiență de muncă. Nu m-aș ghida după ce salariu primesc, deși e frustrant dacă nu ai un confort financiar, ci aș încerca să mă concentrez pe a dobândi experiență de muncă. Oricum tânăra generație nu este de invidiat ... pentru ei această perioadă este complicată.

Mădălina Popescu, director general, Pluri Consultants: Află înainte de orice ce vrei de la viață

Știu că tinerii sunt debusolați astăzi de lipsa de perspective și de oportunități - mare păcat, pentru că generațiile de absolvenți de facultate sunt din ce în ce mai bune. Mi-ar plăcea să știu că îi pot ajuta măcar cu un sfat, dar greu de ales unul singur... Cred că sfatul cel mai bun pe care pot să-l dau este să afle ce vor de la carieră și de la viața lor de adulți în general, în termeni cât se poate de concreți. Pot să vrea mulți bani, sau multă putere, sau recunoaștere socială, sau posibilitatea de a vedea lumea, sau mult timp liber. Important însă este să știe de-acum, de foarte tineri, ce anume caută. Odată ce și-au definit centrul, vor ști să facă sau nu compromisuri pentru a ajunge spre acel punct pas cu pas, vor ști ce cale să aleagă și ce preț să plătească pentru a ajunge acolo unde vor. Este întristător să fii consultant și să cunoști atât de mulți oameni maturi care, în ciuda vârstei și experienței lor, nu știu nici cine sunt și ce valoare reală au, nici spre ce se îndreaptă. Dacă nu ai perspectiva asta, atât de îndepărtată, poți alege ușor false priorități, poți să te abați ușor de la drum.

Daniela Necefor, managing partner, Total Business Solutions: Poți să începi ca voluntar

Să fie perseverent! Dacă a studiat un domeniu din pasiune și dorește să materializeze acest lucru într-o carieră, e foarte important să încerce să facă parte dintr-o organizație care are nevoie de tineri absolvenți. În acest sens, are mai multe variante: să-și trimită CV-ul către firmele de consultanță care oferă și servicii de "career advice" sau către companiile care dezvoltă programe de atragere a tinerelor talente, să participe la târgurile de joburi sau să aplice la bursele oferite de companiile multinaționale pe timp de vară. În cazul tinerilor absolvenți care sunt în căutarea unui loc de muncă și nu reușesc să se angajeze din cauza situației economice, există o variantă care, din păcate, nu prea este acceptată la noi, în România - aceea de a intra într-o organizație ca voluntar, oferindu-ți posibilitatea de a cunoaște anumite culturi organizationale, structura unei companii, dar poți deprinde și alte cunoștințe (diferite programe de operare, softuri). Cel mai important este că poți să vezi dacă ți se potrivește meseria pe care dorești să ți-o alegi. Acest nou concept poate fi o soluție pentru cei care doresc să-și folosească cunoștințele dobândite în timpul facultății, energia, creativitatea și timpul pe care l-ar irosi stând acasă.

Dan Berceanu, director general United Business Development: Concentrează-te pe punctele tale forte!

Îi sfătuiesc să lase de la ei în perioada asta. Să se angajeze acolo unde pot să învețe cât mai mult și să nu se cramponeze de salariu. Este un moment de căutare, atât pentru candidați, cât și pentru firme, business-ul nu va mai fi la fel. Așteptările legate de salariu ar trebui să fie reconsiderate. În loc să se gândească la carieră, la promovare, îi sfătuiesc să caute un loc unde pot să învețe și să-și dezvolte cel mai mult punctele tari. Cel mai important lucru este să-și găsească locul, restul lucrurilor vor veni mai târziu.